

‘Honger de wereld uit’

Koninklijke Landbouwkundige Vereniging viert 125-jarig bestaan

Reportage

[Carolien Makkink]

“Er is genoeg voedsel op de wereld voor zeven miljard mensen, en zelfs voor negen miljard.” Dat stelt oud-minister Gerda Verburg in haar lezing ter gelegenheid van het 125-jarig bestaan van de Koninklijke Landbouwkundige Vereniging. “Alleen al met wat we in Europa weggooien, kunnen we de honger twee keer de wereld uit helpen.”

Gerda Verburg is permanent vertegenwoordiger van Nederland in de Food and Agriculture Organization (FAO). “Jaarlijks wordt er 4,5 miljard ton voedsel geproduceerd in de wereld. Hiervan gaat een derde verloren. De helft tij-

dens de teelt, oogst en opslag, de andere helft in de consumptieketen”, vertelt de oud-minister tijdens een lezing ter gelegenheid van het 125-jarig bestaan van de Koninklijke Landbouwkundige Vereniging (KLV). In Europa gooit de

gemiddelde consument 95 kg eten per jaar weg; in de Verenigde Staten is dit zelfs 110 tot 150 kg per persoon per jaar. “Alleen al met wat we in Europa weggooien, kunnen we de honger twee keer de wereld uit helpen”, stelt Verburg.

Voedselverspilling

Het terugdringen van de verspilling van voedsel in de productie- en consumptieketen was een belangrijk thema tijdens de jubileumconferentie van KLV. Voor verhoging van de productie-efficiëntie moeten zowel technologische als sociaal-economische strategieën worden ingezet. Volgens Harry Smit van de Rabobank is verhoging van de produc-

>>>

Dagvoorzitter Tiny van Boekel (voorzitter KLV), Rudy Rabbinge (WUR), Gerda Verburg (FAO), Sylvia Borren (Worldconnectors) en Harry Smit (Rabobank) waren aanwezig bij de jubileumbijeenkomst.

>> 'Honger de wereld uit'

tie-efficiëntie in de landbouw goed mogelijk. "De agrarische ondernemers in de wereld moeten dan wel toegang hebben tot grondstoffen en financiering", tekent hij aan. Alleen door een nauwe samenwerking tussen overheden, industrie en onderzoek – de gouden driehoek – kunnen we grote stappen maken, stelt Martin Kropff, rector magnificus van Wageningen UR.

Ook Verburg vindt dat innovatieve oplossingsrichtingen moeten komen van de gouden driehoek. In Afrika kunnen opbrengsten worden verhoogd door investeringen in 'farm oriented systems'. Met behulp van smartphones worden informatie en kennis snel uitgewisseld, ook bij een gebrekkige infrastructuur. Voor de verbetering van landbouwmethodes in ontwikkelingslanden moet de aandacht nadrukkelijk worden gericht op de betrokkenheid van vrouwen. "Als de vrouwen in Afrika een week niet werken, sterft de wereld van de honger", stelde president Obama onlangs.

Consumptiekant

Om de verspilling aan de consumptiekant terug te dringen, zijn gedragsveranderingen nodig. Op dit moment lijden een miljard mensen honger, terwijl aan de andere kant van de wereld een miljard mensen lijden aan (morbide) obesitas. "Er is genoeg voedsel op de wereld voor zeven miljard mensen, en zelfs voor negen miljard. Er zijn alleen wel acties nodig om dat voedsel beter te

verdelen." Overmatige voedselconsumptie is een erfenis uit het verleden; in de evolutie was calorierijk voedsel aantrekkelijk, vanwege de altijd dreigende periodes van voedseltekorten.

Tegenwoordig is voedsel in de westerse wereld overvloedig beschikbaar en goedkoop. Dit leidt tot het kopen en weggooien van te veel voedsel en overmatige consumptie.

Klimaat

Verburg legt uit dat het belang van de landbouw voor de voedselproductie te lang is genegeerd. "De landbouw wordt te veel beschouwd als deel van het probleem en te weinig als deel van de oplossing." Een derde van de emissie van broeikasgassen wordt toegeschreven aan de landbouw en veeteelt, maar de ministers van Landbouw hebben geen rol in de internationale onderhandelingen over reductie van deze emissies. Een gemiste kans, vindt Verburg. Sylvia Borren, directeur van Greenpeace en lid van Worldconnectors, pleit voor vegetarisme: "Als de helft van de mensen vegetariër wordt en de andere helft zijn vleesconsumptie halveert, zijn de problemen opgelost."

Acties

Tijdens de conferentie werden diverse voorstellen gepresenteerd om concreet actie te ondernemen tegen verspilling en voor verbetering van de efficiëntie van agrarische productie. De deelnemers aan de conferentie konden hun voorkeur via sms doorgeven, zodat uiteindelijk vijf winnende voorstellen uit de bus kwamen. KLV onderneemt via het alumni-netwerk actie om deze initiatieven te ondersteunen.

Een winnend voorstel was de Africa Agribusiness Academy. Hier wordt kennis en expertise van KLV-leden ingezet om kleine en middelgrote agrarische ondernemingen in Afrika te ondersteunen. Het voorstel van Harm-Evert Waalkens om 'agrohub's' te maken bij grote steden in Afrika krijgt ook steun. Deze agrohub's moeten een platform vormen voor samenwerking, kennisuitwisseling en overleg tussen stakeholders in de productie- en consumptieketen. In Ethiopië gaat KLV Alumni Network bijdragen aan het Growth and Transformation Plan om de teelt van

"Van de drie duurzaamheids-p's is 'planet' veruit de belangrijkste", vindt Hans Lyklema.

producten met toegevoegde waarde (koffie, bloemen) te stimuleren en de export te bevorderen. Een plan om coöperatieve landbouwbedrijven in China te ontwikkelen, krijgt ook steun van KLV, evenals het voorstel om via sociale innovaties de verspilling van voedsel en de vleesconsumptie in het rijke westen te verminderen. Voor de lange termijn pleit emeritus hoogleraar Hans Lyklema ervoor om alle projecten te beoordelen op hun impact op de ecologische voetafdruk. "Van de drie duurzaamheids-p's is 'planet' veruit de belangrijkste, daarna volgt 'people' en 'profit' moet de sluitpost zijn", vindt hij.

Win-win

"Door het ontwikkelen van klimaatslimme landbouwmethodes en door beter grondstoffenmanagement wordt een win-win-situatie bereikt", zegt Verburg. "Als we geen voedsel meer verspillen, stoten we 10 procent minder broeikasgassen uit. We kunnen de wereld voeden als we denken in oplossingen in plaats van in problemen." Concrete, resultaatgerichte acties zijn nodig. In Nederland zijn al voorbeelden van de omslag van hoofdpijndossier naar succesverhaal, stelt Verburg, bijvoorbeeld de ontwikkeling van kassen die energie produceren in plaats van consumeren en de ontwikkeling van methodes om mest beter aan te wenden en te benutten. Volgens Verburg zijn de oplossingen voor het wereldvoedselprobleem al voorhanden. "We hoeven ze alleen nog maar te implementeren." ■

Uitreiking Staringpenning

Juryvoorzitter Pim Brascamp reikte tijdens de KLV-jubileumconferentie de Staringpenning uit aan Rudy Rabbinge en Herman van Keulen. Zij mochten de prijs in ontvangst nemen voor hun jarenlange inzet voor de landbouw en voedselproductie in de wereld.

